N°. 2. 1851.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Zaturdag 4 Januarij.

Besturen en Administratien.

SPAARBANK.

Het BESTUUR der SPAARBANK te *Middelburg*, maakt bekend, dat door hetzelve gedurende den loop dezer maand, des Woensdags van iedere week, op de gewone plaats van *één* tot *twee* ure, des namiddags, tegen aanteekening op de Inlegboekjes, zal worden gevaceerd tot uitbetaling der Interessen over de tweede helft van het jaar 1850. — Zullende de niet afgehaalde renten eerst na verloop der maand januarij als Kapitaal worden bijgeboekt.

Middelburg, den 3 Januarij 1851.

Namens het Bestuur voornoemd,
[illegible]

Het BESTUUR der Vereeniging tot bevordering der Toonkunst, geeft kennis, dat de jaarlijksche Uitloting van Aandeelen in de Negociatie ten behoeve der Concertzaal, zal plaats hebben op Maandag den 6 Januarij aanstaande, ten één uur, in het Concertgebouw; wordende de Heeren Aandeelhouders uitgenoodigd daarbij tegenwoordig te zijn.

Middelburg, den 4 Januarij 1851.

G. DE BRUYNE, Secretaris.

ARMBESTUREN.

DIAKENEN der Nederd. Herv. Gemeente alhier, maken dankbare melding eener extra gift, groot *f* 100, door Broeder *W. A. Dormaar Hz.*, in muntbiljet, van een onbekende onder het opschrift *Nederduitsche Hervormde Diaconie*, op heden ontvangen.

Tevens berigten zij, in de Nieuwe Kerk te hebben gecollecteerd, een verzegeld couvert, met het opschrift X. IJ. Z. *Vereeniging*, welk door hen bezorgd is bij den Heer *N. Verhulst Wz.*, Penningmeester dier Vereeniging.

Middelburg, 1 Januarij 1851.

Diakenen voornoemd,
J. J. VAN DEN HARST, Praeses.
Cs. NUIJS, Scriba.

DIAKENEN der Evangelisch-Luthersche Gemeente, maken dankbare melding eener gift groot *f* 10, hun van een onbekende ter hand gesteld.

Middelburg, den 2 Januarij 1851.

ZOELLER.
C. A. KLEIN.

Domburg 1 Januarij 1851.

Het ARMBESTUUR van DOMBURG betuigt bij deze den hartelijksten dank aan den gever van *f* 25, met het opschrift *voor buitengewone bedeeling*, in de collecte van 1 januarij gevonden. Mogten de harten van meer andere menschenvrienden bewogen worden, om tot leniging van den nood van Domburgs behoeftigen iets bij te dragen!

W. LEHMAN DE LEHNSFELD.

Arnemuiden, den 3 Januarij 1851.

Hoogst welkom en verblijdend waren de giften bij den Heer *de Blaecke de Ligny*, te Middelburg, op den 31 December 1850 ontvangen, een muntbillet no. 76034, groot *f* 10, uit de collecte der Doopsgezinde kerk van G. P. C. *f* 2,50; uit de collecte in de Nieuwe kerk van A. A., twee muntbilletten no. 79317 en 163446, ieder à *f* 10, zamen *f* 20, en op 1 Januarij 1851, van E. H., ten behoeve van den Hervormden Armen alhier, een coupon Werkel. Schuld groot *f* 12, 37½, en van een onbekende *f* 10, van welke giften dankbare melding wordt gemaakt door

De Commissie voornoemd,
J. BLIEK, Diaken.
W. BAAS.

Binnenlandsche Tijdingen.

MIDDELBURG, den 3 Januarij.

Bij besluit van 30 december jl. heeft Z. M. tot burgerlijke leden en derzelver plaatsvervangers in den militieraad voor de provincie Zeeland, zitting houdende te Middelburg, voor de ligting der nationale militie van 1851, benoemd de heeren jhr. mr. *J. van Reigersberg Versluys*, lid der Staten, en *J. W. van Sonsbeeck*, lid van den raad der stad Middelburg; tot leden, de heeren *G. J. Sprenger*, lid der Staten en *A. van den Broecke Jz.*, lid van den raad der stad Middelburg, tot plaatsvervangers.

— Gisteren had alhier een droevig ongeval plaats. Zekere *Leuntje Pleyte*, oud 26 jaar, met eenige anderen, zich vermakende met dansen in de herberg *de Vriendschap*, viel plotseling neder. Tot niet geringe verbazing harer omstanders bleek het dat zij, waarschijnlijk door eene beroerte getroffen, oogenblikkelijk was overleden.

Men schrijft van den *Helder*, den 30 december het volgende:

„ Heden middag ten vier ure is de [illegible] gouverneur-generaal van Neerlandsch Indië, [illegible] aan boord van Zr. Ms. korvet SUMATRA overleden. [illegible] sedert eenige dagen werd deze treurige gebeurtenis te gemoet gezien en hadden de geneesheeren alle hoop opgegeven.

„ Een ieder te dezer plaatse neemt een levendig deel in dit zoo treffende verlies, hetwelk voorzeker door het geheele vaderland eenen diepen indruk zal maken, vermits in den overledene een kundig, regtschapen en geacht burger is ten grave gedaald, van wien men voor onze overzeesche bezittingen de schoonste verwachtingen koesterde.

— Men schrijft aan de *Amsterd. courant*, uit 's Hage, den 30 december:

„ De heer mr. *Pols*, referendaris bij het ministerie van financien, belast met de directie van het postkantoor alhier, vertrekt binnen weinige dagen naar Berlijn. Deze missie zoude, zoo als men verder verneemt, betrekking hebben tot eene vernieuwde post-conventie tusschen Pruissen en Nederland."

— Volgens berigten uit *Luxemburg*, zou het groothertogdom te Dresden door den regerings-president *Wilmar* worden vertegenwoordigd. Men meende (maar dit berigt is nog onzeker), dat genoemde heer ook namens Limburg zou optreden. Dingsdag is de heer *Wilmar* reeds te 's Hage aangekomen.

— De Nederlandsche regering, gebruik makende van het regt haar, bij artikel 28 van het den 29 julij 1846 met Belgie gesloten handelsverdrag verleend, heeft, bij een schrijven van den 9 december ll., aan de Belgische regering bekend gemaakt, dat gemeld handelsverdrag met 1 januarij 1852 zal ophouden van kracht te zijn, en tevens voorgesteld onderhandelingen te openen over eene schikking, welke in de plaats van het verdrag van 1846 zal treden. De Belgische regering heeft vruchteloos getracht deze opzegging van de gesloten overeenkomst te voorkomen, en het voorstel om over een nieuw handels- en scheepvaart-verdrag te onderhandelen aangenomen.

— Bij het departement van binnenlandsche zaken is, door tusschenkomst van den heer *G. C. Spengler*, te Amsterdam, ontvangen eene som van *f* 1320, uitmakende de opbrengst eener in de residentie Bezoekie, op Java, gedane collecte ten behoeve der slagtoffers van den jongsten watersnood.

— De arrondissements-regtbank te *Amsterdam*, derde kamer, heeft laatstleden dingsdag uitspraak gedaan in onderscheidene zaken wegens onwettig brievenvervoer. De regtbank heeft in al die zaken vrijspraak gegeven. Meerendeels berustte deze op de omstandigheid, dat de processen-verbaal, door de ambtenaren der posterijen opgemaakt, niet voldeden aan de voorschriften van het wetboek van strafvordering. In enkele zaken werden echter bepaalde vraagpunten uit de wet van 12 april 1850 beslist. Zoo heeft de regtbank o. a. overwogen, dat, dewijl een ieder strafregtelijk verantwoordelijk is slechts voor zijne eigene daden, en de wet van 12 april 1850 geene van dit beginsel afwijkende bepaling inhoudt, de ondernemers van postwagens niet wegens ongeoorloofd brievenvervoer kunnen veroordeeld worden, wanneer blijkt, dat dit vervoer niet door hen, maar door een ander persoon, al zijn die ook in de onderneming werkzaam, gepleegd is. De regtbank heeft insgelijks aangenomen, dat, volgens de wet, niet kan worden onderscheiden op welke wijze de brief of het pakket tot boven de vijf oncen is bezwaard, al blijkt dat een brief slechts door het aanhechten van eenen steen tot dat gewigt gebragt is, de overbrenging daarvan niet strafbaar is. Aangaande art. 28 der postwet, waarbij aan gezagvoerders van binnenvallende zeeschepen de verpligting is opgelegd om opgave te doen van de brieven, welke zij aan boord hebben en met welker overbrenging zij belast zijn, heeft de regtbank beslist, dat ook in dit geval, zal er van overtreding sprake zijn, moet blijken, dat de overbrenging der brieven tegen genot van vracht geschied is.

— Men schrijft uit *Utrecht* betrekkelijk het onlangs gepleegde misdrijf langs den spoorweg bij het station Breukelen, alwaar eene champagne-flesch en een steen in een der rijtuigen van den voorbij stoomenden trein is nedergeworpen, dat men na een naauwgezet onderzoek reeds op het spoor der schuldigen (want er schijnen er meer dan een te zijn) gekomen is, en dat waarschijnlijk eerstdaags deze zaak, zoo als te wenschen is, ter plaatse waar zulks behoort, met de vereischte openbaarheid zal behandeld worden.

— De commissie, belast met het onderzoek naar de doelmatigheid en uitvoerbaarheid der indijking en droogmaking van de Lauwerzee, enz., zal hare werkzaamheden hervatten op woensdag 8 januarij aanstaande, des morgens ten 11 ure, in het *Hôtel des Pays-Bas* te Amsterdam.

— Men meldt uit *Ouddorp* (eiland Goedereede), den 30 december:

„ Sinds eenige dagen spoelden aan de noordzijde van ons dorp eene menigte graauw-zwarte boontjes, met witten pit, op het strand aan; niemand wist welke soort van boonen dit waren; men begon dezelve echter te verzamelen en [illegible] te proeven; de smaak was eenigzins zoet en [illegible] daar dit tamelijk wel beviel, werden al [illegible] meer van deze boonen gebruikt; dit had echter [illegible] andere klasse behoorende, zich weldra [illegible] bevonden, hetgeen spoedig gevolgd werd [illegible] en herhaalde braking, sterke diarrhee [illegible] in keel en buik. Gelukkig [illegible] spoedig, en heeft men geene verdere [illegible] van het onvoorzigtig gebruik dezer ons onbekende vrucht te betreuren."

— In den nacht van den 28 op den 29 december ll. is een diefstal gepleegd in de Hervormde kerk te Warffum (gemeente Onderdendam), zijnde er door een glasraam ingebroken en door middel van een lantaarn ingeklommen en daarna het zoogenaamd blok, waarin de voor de diaconie gecollecteerde gelden zich bevonden, opengebroken en geledigd. De daders zijn tot heden niet kunnen worden opgespoord.

— Te Amsterdam houdt zich de heer *Wiljalba Frikell* op tot het geven van voorstellingen in de Grieksche tooverij, zonder eenig instrument of toestel. Er zijn er, die hem daardoor boven *Robin* en *Bosco* stellen, terwijl hem ook dezelfde geschiktheid en wellevendheid eigen zouden zijn, waardoor de heer *Robin* zijne voorstellingen wist te veraangenamen. De heer *Robin* is te Londen, en zal gedurende de tentoonstelling aldaar voorstellingen geven.

Buitenlandsche Tijdingen.

Engeland. — *Londen 30 december.* De *Asia* heeft uit Noord-Amerika berigten tot 18 dezer aangebragt. De overtogt duurde slechts tien dagen en negen uren, en was dus de snelste die tot hiertoe gedaan is. Uit het verslag van den secretaris der thesaurie van de Vereenigde Staten blijkt, dat zoo wel de in- als uitvoerhandel in 1850 weder sterk toenemende geweest zijn. Het cijfer van den invoer beliep 187,318,574 en dat van den uitvoer 151,898,720 dollars.

— Een inwoner van Californie, *Vallejo* genaamd, afstammeling eener aldaar gevestigde Spaansche familie, heeft een allerbelangrijksten voorslag aan de wetgeving van dien nieuwen Noord-Amerikaanschen staat gedaan. Hij wil, voor zijne rekening, aan de baai van San Francesco, op vijf-entwintig mijlen afstands der tegenwoordige kolonie, eene naar hem te noemen stad stichten. Tot dit einde zou hij den staat 156 acres grond afstaan, in aandeelen, voor de openbare gebouwen, de universiteit, de liefdadige instellingen enz. afgedeeld; tot daarstelling van welke gebouwen, ten getale van vijf-en-twintig, hij 270,000 dollars, binnen twee jaren betaalbaar, wil voorschieten. De wetgeving heeft hierop de beslissing der bevolking gevraagd, door welke het plan zeer goed is opgenomen, en de generaal *Thomas*, benevens de heeren *J. Green*, *Robert* en *Walker*, laatstelijk thesaurier der schatkist, hebben zich met den ontwerper dezer kolossale onderneming vereenigd. De nieuwe stad Vallejo, die bestemd is om het middelpunt van Californies handel te worden, zal echter den voortgang der zaken te San Francesco niet benadeelen.

— In den namiddag van den 11 december heeft er een verschrikkelijke brand te Halifax gewoed. De brand is ontstaan in de noorder-kazerne, welke geheel in de asch is gelegd, en nam zoo spoedig in hevigheid toe, dat er een honderdtal huizen, meest door arme huisgezinnen bewoond, verbrand is.

— Een geacht Londensch dagblad verzekert, dat de regtsgeleerden der kroon bezig zijn eene wet te ontwerpen betrekkelijk de vraagstukken, die door het pauselijk besluit tot wederoprigting der Roomsche hierarchie in Engeland zijn opgerezen.

— Van de Oostkaap, in de Behring-straat, zijn thans over de Vereenigde-Staten berigten tot den 10 augustus jl., ontvangen, in welke er echter geenerlei melding, noch van den vermisten Noordpool-reiziger, sir *J. Franklin*, noch van Hr. Ms. schepen *Entreprise* en *Investigator*, gemaakt wordt.

Duitschland. — *Keulen 30 december.* De leden der conferentie in Dresden hebben zich in vijf commissien verdeeld. De eerste zal zich beraden over de zamenstelling van de hoogste magt in het verbond, onder voorzitting van Oostenrijk; de tweede, over den werkkring dier magt onder voorzitting van Pruissen; de derde, over de stoffelijke belangen, als inkomende regten, handel en scheepvaart, onder voorzitting van Beijeren; de vierde, over het bondsgerigt, en de daarmede in verband staande verordeningen van 1817, onder voorzitting van Saxen; de vijfde, over de beraadslagingen en den vorm der besluiten, onder voorzitting van Hanover.

Gisteren scheen nog geen gemagtigde voor Luxemburg in Dresden te zijn aangekomen.

Frankfort 30 december. Uit *Dresden* wordt geschreven, dat prins *Schwarzenberg*, die zich op dit oogenblik te Berlijn bevindt, spoedig naar eerstgenoemde stad zal terugkeeren. Ook de heer *von Manteuffel* wordt wederom spoedig daar verwacht. In het belang der Duitsche zaak ware het echter te wenschen, dat de minister-presidenten dier beide groote mogendheden, de hoofd-questiën [illegible] zich voor eenigen tijd [illegible]

Frankrijk. — *Parijs 29 december.* In de laatste zittingen hielden de afgevaardigden zich nog bezig gehouden met het wets-ontwerp betreffende de regeling der handelsbelangen van de Algerijnsche kolonie. Na eene heftige tegenkanting is het beginsel gewettigd, dat er voortaan gelijkstelling bestaan zal tusschen de kolonie en het moederland. Het eerste artikel, hetwelk inhoudt, dat de koloniale granen vrij ingevoerd zullen kunnen worden in de Fransche zeehavens, is eergisteren goedgekeurd. Gisteren is hetzelfde vastgesteld omtrent andere koloniale voortbrengselen, als was, oliezaden, enz.

— In eene vergadering van de akademie der wetenschappen hebben eenige geleerden belangrijke mededeelingen gedaan. Zoo heeft de heer *Husson* eene zelfstandigheid uitgedacht, die het papier zou kunnen vervangen. Een ander heeft de aardappelenziekte zoeken te verklaren uit de aanwezigheid eener ontelbare menigte insekten, alleen door het vergrootglas waar te nemen. De heer *Chatain* heeft doen opmerken, dat in de landstreken, waar het water en de [illegible] inhouden, hare bewoners nimmer aan [illegible] zijn. De geneeskundige *Arran* heeft beweerd, dat het [illegible] gelukt was, door de aanwending van [illegible] verschillende ligchaamsdeelen eene plaatselijke gevoelloosheid te bewerken, zoodat verschillende [illegible], inzonderheid

rhumatische, daarmede geheel door hem zijn weggenomen.

— Men spreekt veel van eene overeenkomst, welke de heer *Mitchell* van Londen met mevr. *Rachel* zoude willen sluiten, om deze kunstenares gedurende een geheel jaar in het treurspel en het drama te doen optreden. Hiervoor zoude zij niet minder dan 800,000 fr. ontvangen. Men voegt er bij, dat de overeenkomst reeds zoo goed als gesloten is, en dat zij met den 15 junij zoude aanvangen.

Parijs 1 *januarij*. Het te betreuren voorval, dat zulk eene ongerustheid door gansch Frankrijk had verspreid, is gelukkig voorbij. *Ton* heeft zijn ontslag ingediend. Dit ontslag was welligt het eenig middel, om op eene behoorlijke wijze uit de ongelegenheid te geraken, waarin zich de uitvoerende magt tegenover de wetgevende bevond. — Gelijk iedere zaak ook hare goede zijde heeft, zoo ook zal dit quasi-conflict, nu het is uit den weg geruimd, ons zonder twijfel eenige dagen van rust en kalmte doen te gemoet gaan.

Hetgeen de president der republiek den heer *Dupin*, toen deze zich aan het Elysée had laten voorstellen, ten einde het hoofd van het uitvoerend bewind zijne eerbetuigingen aan te bieden, toevoegde, zal zekerlijk een goeden indruk maken bij het publiek. Gij en ik, zeide *Lodewijk Napoleon*, behooren beide binnen de grenzen onzer bevoegdheid al het onze bij te dragen, ten einde de wetten van het land en het gezag dat ons de constitutie heeft gegeven, te doen eerbiedigen en te handhaven. Ik sta niet op de verlenging mijner magt; maar dit alleen wil ik dat het gezag hetwelk ik van het volk verkreeg, aan hetzelve ook in denzelfden toestand en ten volste geëerbiedigd zal worden terug gegeven. Mijne overtuiging zegt mij, dat Frankrijk vrede en orde wil, en dat het ongelijk zoude doen wedervaren aan diegenen der beide magten in den staat, welke de andere zoude aanranden.

Het is dus blijkbaar, dat niet zoo als zijne tegenstanders het dikwerf lieten voorkomen, de president zich alleen met zijn persoon bezig houdt. Maar hij wil niets anders dan orde en vrede verzekeren. Hij wil getrouw blijven aan den last welke hij op zich heeft genomen en zich gedragen naar den wil en de wenschen van Frankrijk.

Belgie. De heer *Gachard*, rijks-archivarius, heeft het tweede deel in druk uitgegeven van de briefwisseling van *Philippus II*, welke hij in de Spaansche staats-archieven te Simancas gevonden heeft. Bij zijne eerste reis naar Spanje, op last der Belgische regering ondernomen, had *Gachard* zijne nasporingen moeten staken bij het jaar 1585. Om de leemte, welke daarvan het gevolg was, aan te vullen, begaf hij zich ten tweeden male naar de archieven van Simancas, en zette zijn onderzoek voort tot 1598, het sterfjaar van *Philippus II*. Hij is thans in staat, de geleerde wereld bekend te maken met het vervolg der geheime en onuitgegeven briefwisseling van *Philippus II*, in betrekking tot de gebeurtenissen in de Nederlanden. Het eerste deel der briefwisseling van *Philippus II* omvat het bestuur van *Margaretha* van Parma. Het tweede loopt over het bestuur van den hertog van Alba. Het begint met een verslag van hetgeen *Gachard* op zijne tweede reis verrigt heeft, en bevat in een aanhangsel 164 stukken, getrokken uit de Belgische archieven.

— De afkondiging der wet, betreffende de buiten koersstelling van het goud, heeft in den handel eene soort van paniek veroorzaakt. De stukken van 25 fr. worden met schroom ontvangen, vooral door de buitenlieden, die zooveel mogelijk weigeren goud in betaling te nemen. De nieuwe stukken van 20 fr., onlangs in Frankrijk geslagen en in Belgie in vrij groote hoeveelheid in omloop gebragt, worden alleen tegen verminderden koers aangenomen.

— Onder de belangrijke inschrijvingen ter oprigting van een gedenkteeken voor de koningin, behooren die van den Belgischen consul te Alexandrie en van mevrouw de gravin weduwe *van Mérode Westerloo*, elk van 1000 francs.

GRAANMARKT. — *Middelburg* 2 *Januarij.*

De aanvoer was heden van alle graan-artikelen klein en de kooplust gering, waardoor de tarwe, rogge en garst tot 10 cts. per mud lager zijn te noteren. Andere artikelen zijn in een doen gebleven. De middelprijs der boter was 74 cts.

Ingezonden Stukken.

De Stedelijke Begrootingen.

Het tijdstip is wederom naderende, dat men in de dagbladen eenige mededeelingen aantreft omtrent de staten van begrooting van onderscheidene voorname steden onzes rijks.

Deze mededeelingen bepalen zich gewoonlijk tot eene opgave van het bedrag der *totale* ontvangsten en uitgaven en van het batig slot, hetwelk zoodanige begrootingen opleveren, terwijl uit het meerder of minder bedrag van dit slot, veelal, hoewel zeer onjuist, de al of niet gunstige toestand der financien eener stad wordt afgeleid.

Zoo was, om zulks met een voorbeeld te staven, het batig slot van de begrooting voor het jaar 1850, eener in bevolking zeer aanzienlijke stad, ongeveer *f* 19000, hetgeen, *bij eene oppervlakkige beschouwing* den toestand der stedelijke financien voorzeker in een zeer gunstig daglicht plaatste.

Dat hier echter schijn in plaats van wezenlijkheid bestond, blijkt daaruit, dat dit aanzienlijke batig slot hoofdzakelijk alleen was toe te schrijven aan de omstandigheid, dat het stedelijk bestuur zich in het jaar 1849 genoodzaakt had gezien om, ten einde de administratie der kas gaande te kunnen houden, eene negotiatie te doen van *f* 20,000, welke som later bij de begrooting van 1850 in buitengewonen ontvang werd uitgetrokken.

Wil men dus door zoodanige mededeelingen, als hierboven zijn bedoeld, den waren geldelijken toestand eener stad eenigermate kenbaar maken of aanwijzen, dan behoort men daarbij ten minste *vooreerst* op te geven, welk het montant der gewone inkomsten en der *gewone uitgaven*, ten einde, bij onderlinge vergelijking van deze, te kunnen oordeelen in hoeverre de laatste met de eerste in evenwigt zijn, en *ten andere*; eene meer specifieke opgave te doen van de *buitengewone uitgaven* en van de *buitengewone ontvangsten*, die daartegen overstaan, opdat men den aard der laatste naauwkeurig leere kennen.

Eerst dan zal men eenigzins tot het beoogde resultaat geraken, hetwelk onmogelijk alleen uit de kennis van het batig slot eener begrooting kan worden getrokken.

TER DRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.